

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บูเช็กเทียน: กระบวนการสร้างความหมายผ่านพื้นที่หนังสือ, วิกิทัศน์ และอินเทอร์เน็ต (Wu Zetian: The construction of meanings through textual, VDO and internet space)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวบุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์ (Miss.Boonrat Apichattrisorn)
ระดับปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “บูเช็กเทียน: กระบวนการสร้างความหมายผ่านพื้นที่หนังสือ, วิกิทัศน์ และอินเทอร์เน็ต” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาว่าภาพตัวแทนและวาทกรรมเกี่ยวกับ บูเช็กเทียน ที่นำเสนอทางหนังสือที่แปลหรือเรียบเรียงเป็นภาษาไทย, วิกิทัศน์และอินเทอร์เน็ต มีความหมายแตกต่างกัน นอกจากนี้ เพื่อศึกษาว่าปัจจัยทางด้านคุณสมบัติของสื่อทั้ง 3 ประเภท มีผลต่อการสร้างภาพตัวแทนและวาทกรรม ในลักษณะของการผลิตซ้ำ หรือการคงความหมายเดิม หรือสร้างความหมายใหม่ขึ้นมา ตลอดจนเพื่อหาพื้นที่ของกระบวนการต่อรองความหมายภาพ ตัวแทน อันจะช่วยให้สตรีนิยมนอกกระแสหลัก สามารถเล่าเรื่อง หรือเขียนประวัติศาสตร์ของ ผู้หญิงในแบบฉบับ her-story ได้

หนังสือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับบูเช็กเทียนที่ได้รับการแปล, รวบรวมและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย 5 เล่ม คือ “ชีเตงซัน” แปลโดย “จินโต” ภายใต้การอำนวยการ ของสมเด็จพระยามหาศรีสุริยวงศ์ , “บูเช็กเทียน” แปลโดย “คณะ น.ส.พ.สยาม”, “บูเช็กเทียน” โดยบุญศักดิ์ แสงระวี, “เปิดอกบูเช็กเทียน” โดยเล่า ชวน ห้ว และ “ฮองเฮา ผู้อยู่เบื้องหลังบัลลังก์ จักรพรรดิ” โดย คณิศ ส่วนวิกิทัศน์เรื่องของบูเช็กเทียนที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มี 3 เรื่อง สร้างโดย ผู้กำกับชาวฮ่องกงและเคยฉายทางโทรทัศน์ในไทย ช่วงทศวรรษ 2523-2543 ประกอบด้วย “บูเช็กเทียน” กำกับโดย “หลี่เส้าหัว” ฉายทางโทรทัศน์ช่อง 7 เมื่อเดือนมกราคม 2528 , “บูเช็กเทียน นางพญาเหนือแผ่นดิน” และ “ชีกั๋งจอมพยศ” สุดท้าย ได้แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ที่พูดถึง บูเช็กเทียน ซึ่งได้ทำการสืบค้นข้อมูลจาก google.com จากนั้นได้ป้อนคำสำคัญ (key word) คำว่า

“Wu Zetian” และ “Empress Wu Zhao” ในช่วงเดือนกค.-กย.2545 ปรากฏว่าพบบทความที่เป็นภาษาอังกฤษ จากเว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับพระนางเธอถึงกว่า 100 ไฟล์ ถ้ารวมข้อมูลจากเว็บไซต์เรื่องของราชวงศ์ต่างๆของจีน,วรรณกรรมจีนในอดีต,หญิงงามจีนในอดีต ตลอดจนแนวคิดเรื่องเพศสภาพในจีน จะมีถึงกว่า 1,090 ไฟล์ด้วยกัน ข้อมูลเหล่านี้จัดทำโดยหน่วยราชการของจีน จากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์จีนโบราณทั้งชาวตะวันตกและนักวิชาการจีน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ภาพตัวแทนและวาทกรรมเกี่ยวกับบุ๋กเซ็กเทียน มีความหมายทั้งเหมือนและแตกต่างกันเมื่อนำเสนอในหนังสือ,วิดีโอและอินเทอร์เน็ต ทั้งในรูปของการคงความหมายเดิม ที่ได้รับการผลิตซ้ำภายใต้กรอบอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ตามหลักคำสอนของขงจื้อ หรือการเปลี่ยนแปลงความหมายใหม่ (2) ปัจจัยทางด้านคุณสมบัติของสื่อทั้ง 3 ประเภท มีผลต่อการสร้างภาพตัวแทนและวาทกรรม ในลักษณะของการผลิตซ้ำ หรือการคงความหมายเดิม หรือสร้างความหมายใหม่ (3) อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสื่อ interactive สามารถแลกเปลี่ยนความเห็นได้อย่างฉับพลันทันที สามารถใช้เป็นพื้นที่ใหม่ในการต่อรองความหมายภาพตัวแทนเพื่อช่วยให้สตรีนิยมนอกกระแสหลัก สามารถเล่าเรื่อง หรือเขียนประวัติศาสตร์ในแบบฉบับ Her-story ได้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา คือ การส่งเสริมกระบวนการเขียนประวัติศาสตร์หรือการเล่าเรื่องของผู้หญิงผ่านภาพตัวแทนและวาทกรรมจากมุมมองของผู้หญิง ในรูปของ Her-story นอกจากนี้ การศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษาน่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในห้องสนทนาด้วยการตั้งกระทู้ ในมุมมองใหม่ๆ ที่สอดแทรกความเห็นของสตรีนิยมนอกกระแสหลัก ข้อเสนอแนะสุดท้ายก็คือ การศึกษาครั้งต่อไป น่าจะพัฒนาไปถึงเรื่องของไซเบอร์เฟมินิสต์ ซึ่งจะสละภาพผู้หญิงให้หลุดพ้นจากกรอบแนวคิดเก่าๆ ภายใต้อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่